

NOTITIE

PROJECT : Apeldoorn, De Veenkamp
PROJECTNUMMER : P17-0480

ONDERWERP : Update december 2018

DATUM : 21 december 2018
OPGESTELD DOOR : M. van Driel

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor de sloop en nieuwbouw van De Veenkamp, Gemzenstraat te Apeldoorn, adviseert BOOT Woonzorg Nederland. Voor het thema Vleermuizen, waarvoor een specifieke aanpak is vereist in verband met de gesignaleerde massawinterverblijven, loopt een specifiek traject ter voorbereiding van de benodigde vergunningen. In deze notitie wordt een update gegeven van de uitgevoerde werkzaamheden sinds het voorjaar van 2018.

1.2 Leeswijzer

De basis voor deze notitie is het plan van aanpak, dat op 25 april 2018 is beschreven voor het vervolgtraject vleermuizen Veenkamp 2018-2020. Deze is aangevuld met de bevindingen en plannen, en zijn actueel tot de datum van dagtekening van deze notitie.

2 Plan van Aanpak

2.1 Uitgangspunten sloop

- laagbouw: april 2020
- woontoren: april 2020

2.2 Fasering en onderzoeken

- 'half' winterwinteronderzoek 2017-2018: jan-mrt 2018 (*uitgevoerd)
- inventarisatie cf. vleermuisprotocol 2017:
- paarverblijfplaatsen: september (*uitgevoerd door Bureau Bleijerveld, 2017)
- kraamonderzoek mei-juli 2018 (*uitgevoerd BuWa ism Bureau Bleijerveld)
- nazomerzwermonderzoek / massawinterverblijven: eind aug-begin sept 2018 (*uitgevoerd BuWa ism Bureau Bleijerveld)
- 'reserve-periode' kraamonderzoek / monitoring: mei 2019 – sept 2019
- 'reserve-periode' winteronderzoek / monitoring: dec 2019 – mrt 2020

Uitgangspunt is ontheffingsaanvraag gesplitst indienen omdat:

- dit in de sloop planning past;
- alle onderzoeken en het maatregelenpakket klaar is in de winter van 2018-2019;
- risicospreiding: de complexiteit van de hoogbouw frustreert dan niet de beoordeling van de laagbouw.

Indien wenselijk:

- beide aanvragen in 2019 kunnen ook gezamenlijk ingediend kan worden met volledig onderzoek en mitigatie/compensatieplan

Fase 3 – Zomeronderzoek

- Kraamonderzoek: veldwerk conform Vleermuisprotocol 2017 tussen half mei- half juli 2018. Dit betreft 2 avondronden en 2 ochtendronden. Alle bezoeken hebben plaatsgevonden door 2 personen, waarbij ook een deel van de omgeving van De Veenkamp is bezocht.
- Twee veldbezoeken gericht op zwermgedrag in de periode half augustus – begin september op warme avonden/nachten. Hierbij maakt het niet uit of er twee opeenvolgende nachten wordt onderzocht of dat er meerdere dagen tussen zitten. Tijdens tijdens het zwermonderzoek wordt bij andere hoogbouw in een zone van 1-2 km rond De Veenkamp gezocht naar nazomerzwermen bij potentiële (massa)winterverblijven tbv alternatieven/stvi. De Veenkamp wordt gedurende de nacht 2-3 maal bezocht. Zwermactiviteit wordt vastgesteld en het aantal zwermdende exemplaren ingeschat. De twee veldbezoeken vinden plaats door twee personen.
- Najaarsonderzoek 2018 in principe niet nodig, dit is in 2017 uitgevoerd door Bureau Bleijerveld. Kan eventueel wel nog verblijfplaatsen opleveren. Uitvoering kan door Marc (één persoon beide veldbezoeken) plaatsvinden indien wenselijk.
- Aansturing en verslaglegging vindt plaats door Bureau Waardenburg.
- Tussentijdse resultaten worden gedeeld tbv invulling werkprotocol en maatregelen

- Verslaglegging veldonderzoek gereed eind november 2018.
- Verslaglegging veldonderzoek wordt in concept-rapportage toetsing (zie 4A) opgeleverd.

Fase 4A – Rapportage toetsing, werkprotocol, maatregelen laagbouw en hoogbouw – BuWa ism Bureau Bleijerveld en de architect – najaar-winter 2018-2019

- Bepalen effecten en belang woontoren voor lokale populatie Pp irt andere winterverblijven in Apeldoorn, start na afronding veldwerk 2018.
- Opstellen werkprotocol en maatregelen bepalen
- Ontwerp verblijfplaatsen in nieuwbouw door architect ism BuWa zomer 2018
- Ontheffingsaanvraag indienen in december 2018 laagbouw, begin maart 2019 hoogbouw, provincie Gelderland (* laagbouw en hoogbouw separaat indienen, maart 2019)

Fase 4B – Overleg Zoogdiervereniging, Provincie – BuWa ism Bureau Bleijerveld en de architect

- Overleg met architect nieuwbouw, opties verkennen voor integratie verblijfplaatsen – (*uitgevoerd 20 juni 2018)
- overleg maatregelen met Erik Korsten, Zoogdiervereniging, winter 2018-2019, (second opinion, meedenken) * inplannen half febr. 2019
- vooroverleg Provincie Gelderland, najaar/winter 2018-2019 * inplannen begin mrt 2019

2.3 Overleg op locatie BOOT / Bureau Waardenburg (BuWa) / Woonzorg Nederland

Circa 3 maal voortgangsoverleg per jaar. Uitgevoerd:

- Voorjaar 2018 - Veenendaal
- 20-06-2018 - Veenendaal
- 19-11-2018 - Veenendaal

2.4 Doorloop en proceduretijden Bevoegd Gezag:

- Ontheffingsaanvraag Provincie Gelderland: 20 weken beslissing, 6 weken ter inzagelegging, bij elke vragenronde wordt tijdelijk de teller gestopt. Vooroverleg voorafgaand aan het indienen van de ontheffingsaanvraag is mogelijk, mits er voldoende concrete informatie ligt ter bespreking.
- Indienen ontheffingsaanvraag hoogbouw: begin maart 2019
- Ontheffingsaanvraag kan gesplitst worden ingediend, maar kan ook gezamenlijk in maart 2019.

2.5 Aanvullingen juli en november 2018:

Beknopte voorlopige resultaten voorjaaronderzoek 2018

- Rond De Veenkamp is bij de vier veldbezoeken geen kraamverblijfplaats aangetroffen van vleermuizen. In de Newtonstraat is een kraamkolonie laatvliegers gevonden. Vanuit

deze kraamgroep zijn wel meerdere exemplaren jagend en op vliegroute langs de zuidzijde van De Veenkamp waargenomen (langs de watergang).

- In de laagbouw van de Veenkamp zijn twee zomerverblijfplaatsen van individuele gewone dwergvleermuizen gevonden aan de noordkant en oostkant. Bij de hoogbouw is tijdens elk bezoek zwermgedrag waargenomen bij de westkant, waar in najaar 2017 en winter 2018-2019 ook het meeste zwermgedrag is gezien. Aan de zuidkant is een zomerverblijfplaats gevonden van een individuele gewone dwergvleermuis. Aan de zuidzijde en de oostzijde wordt ook gezwermd in kleinere aantallen dieren dan aan de westzijde. De zwermlocaties betreffen de gemetselde muren, niet bij de balkons. Het zwermgedrag rond de hoogbouw wijst op massawinterverblijf van gewone dwergvleermuizen, wat reeds is aangetoond in de winter 2017-2018.
- Er is bij alle ronden ook bij de flat aan de noordkant van de Gemzenstraat zwermgedrag waargenomen op meerdere plekken rond het gebouw.
- In de halfronde aanbouw De Arkel zijn op twee tot drie plekken aan de zuidzijde en aan de zuidoostzijde zomerverblijfplaatsen van individuele gewone dwergvleermuizen gevonden. Dit gebouw wordt niet gesloopt.

Beknopte voorlopige resultaten zwermonderzoek

Binnen een cirkel van 1 km zijn vele flatgebouwen bezocht. Zwermactiviteit bij veel gebouwen, ook vaak naar binnen gaand. Vaak trappenhuis. Meer gebouwen dan verwacht! Aantallen wel altijd lager dan bij Veenkamp.

Voorbeeld waarnemingen Robert Jan: bij Gemzenstraat (15 ex), Koninginnelaan (20 en 9 ex) en tweede hoge flat Pasteurstraat meeste activiteit (17 ex), derde flat Pasteurstraat ook redelijk activiteit (12 ex), middelste flat Ankelaarsweg (portiek 178-222, 12 ex).

Waarnemingen Marc: aantallen nog bij GIS opvragen (is aangeleverd in gis-bestanden): zie conceptrapportage (volgt).

2.6 Komende activiteiten / lopende acties

- De architect is door BuWa op 12 december gemaild over welke ontwerpen voor de vleermuizen worden gekozen, maar nog niets van vernomen. Vrijdag 21 wordt nogmaals een poging ondernomen. De informatie is half januari uiterlijk benodigd, ten einde tijdig advies te kunnen uitbrengen.
- 21 december is van John Mulder (OVJ, uitvoeringsdienst gemeente Apeldoorn) akkoord ontvangen op uitwisseling van data van Regelink inzake vleermuisonderzoek. Regelink heeft voor de gemeente onderzoek gedaan naar vleermuizen en hun verblijfplaatsen en die informatie kan heel interessant zijn om de provincie te overtuigen van de aanpak van Woonzorg Nederland. Eén voorwaarde: de gegevens van Woonzorg Nederland, die voor dit project wordt gegenereerd, moet worden gedeeld met Regelink.
 - **Benodigde actie Woonzorg: Geeft WoonZorg Nederland toestemming dat de data van BuWa / Bureau Bleijerveld kosteloos mag worden uitgeleverd aan Regelink?**
- Aangegeven is dat een of twee extra veldbezoeken uit kunnen worden gevoerd om de activiteit bij vorst bij gebouwen, waar redelijk wat zwermende dieren gevonden zijn in aug/sept, te controleren op activiteit. Er kan namelijk alsnog een verschil zitten in plekken waar gezwermd wordt in juli-sept en waar dieren bij vorst inval (begin winter, dec-jan) naar toe trekken en daar invliegend waargenomen kunnen worden. Dit hebben

wij bij de Veenkamp al bekeken, maar dus nog niet in de omgeving. Deze extra controle zien we als laatste slag in de volledigheid van ons onderzoek. Veldwerker is wel ingeseind en de materialen zijn gereserveerd. Afwachten wat het weer doet dus.

- ▶ Specifiek voorstel ter overtuiging van de provincie Gelderland, hetgeen vragen aan de voorkant al wegneemt: BuWa heeft een hele goede warmtebeeldcamera aangeschaft voor veldmuisonderzoek. Vooral bij hoge flatgebouwen, waar dieren buiten het bereik van de detector kunnen vliegen, heeft het zijn meerwaarde al bewezen. Deze willen we inzetten bij dit onderzoek. De Zoogdierverseniging is geconsulteerd voor deze aanpak voor dit project (Erik Korsten) en die heeft aangegeven dit zeer waardevol te vinden.
 - Onderbouwing: De provincie zoekt soms extra onderbouwing met waarnemingen die we in ook schriftelijk kunnen onderbouwen. In dit geval zou dit (wegens de bijzondere functie) best het geval kunnen zijn. De veldwaarnemingen zullen dan een extra bevestiging zijn van datgeen wat we in augustus / september 2018 hebben gezien. Het betreffen dan dus ook waarnemingen op het moment dat de functie actueel is: winterverblijf activiteit in de winter.

3 Tussenstand kosten

Nader te bepalen (na oplevering conceptrapport, eerste helft januari 2019).